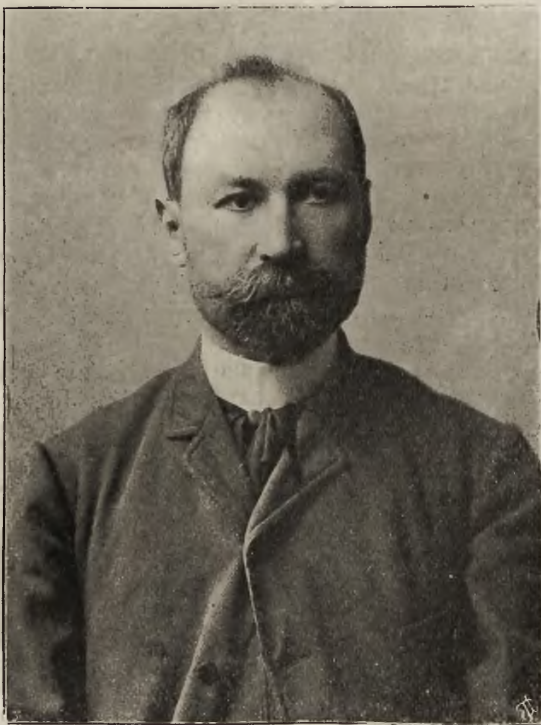

Zgon najstarszego panującego w Europie: Następca wielkiego księcia Adolfa, ks. Wilhelm luksemburski.

wrzynów, taksamo jak w wojnie niemieckiej w roku 1866.

W tym samym roku księstwo nassauskie zostało przyłączone do Prus. Książę pogodził się z tem bez oporu, zażądał jeno, aby mógł zatrzymać wszystkie domeny jako swój prywatny majątek. Ponieważ jednak w takim razie, jako właściciel niezmiernych obszarów ziemi, mógł snadnie wzrósć w potęgę i stać się niebezpiecznym dla Prus, rząd na to zgodzić się nie chciał. Po długich wreszcie układach stanęło na tem, że książę Adolf miał sobie zatrzymać kilka zamków, reszta zaś domen przeszła na skarb państwowy, który księciu wypłacił

Zgon zasłużonego pedagoga: Jan Darosław Amborski zmarły we Lwowie profesor języka francuskiego. (Treść na str. 13).

Zgon najstarszego panującego w Europie: Marya Anna, żona obecnego w. ks. luksemburs. Wilhelma.

tłum, złożony ze wszystkich sfer ludności, tłum, liczący blisko 150000 głów. Olbrzymi ten pochód, ciągnął się aż 3 kilometry. Wszystkie okna w domach przy tych ulicach, któremi pochód przeciągał, przystrojone były emblematami patriotycznymi. Z dachów powiewały chorągwie o barwach narodowych. Pochód przesunął się bez przeszkody, chociaż na ulicach nie było żadnej straży, ani policyjnej, ani wojskowej. Uroczystości nie zamąciło najdrobniejsze zajście, studenci utrzymywali bowiem wzorowy porządek. Tak doszedł pochód pryncypalnymi ulicami do pomnika Mickiewicza, gdzie przemówił do tłumów Henryk Sienkiewicz. Tak czcila nadanie konstytucji Warszawa w chwili, kiedy we wszystkich większych miastach Rosji płynęła krew niewinnie mordowanych żydów i inteligencji.

* * *

Załączone obok w dzisiejszym numerze ryciny, przedstawiają uroczysty ów pochód dnia 5 listopada w chwili, kiedy czoło pochodu dosięgło pomnika Mickiewicza, a druga pochód, prowadzony przez duchowieństwo w ulicy Marszałkowskiej.

Zgon najstarszego panującego w Europie.

Po śmierci papieża Leona XIII. pierwszeństwo między panującymi dzierżył mocą starszeństwa wielki książę Adolf Luksemburski, który w tym roku, w czerwcu, ukończył 88 lat życia. Sędziwy książę od dłuższego czasu był ciężko chory i nie opuszczał prawie nigdy zamku Hohenburg, gdzie spędzał ostatnie chwile życia, aż w ubiegłym tygodniu śmierć zamknęła mu powieki.

Wielki książę Adolf był najstarszym synem księcia Wilhelma nassauskiego; w młodym, bo jeszcze w chłopięcym wieku, wstąpił w służbę austriacką. W roku 1839 wstąpił na tron po swoim ojcu i aż do roku 1866 był księciem nassauskim. Jako panujący ulegał zupełnie wpływowi dworu wiedeńskiego, wskutek czego stracił miłość u ludu, tak, że doszło do tego, iż tłum niejednokrotnie znieważał go publicznie. Burza rewolucyjna w roku 1848 ogarnęła i księstwo nassauskie; książę Adolf nie był jednak bynajmniej skłonny do jakichkolwiek ustępstw na rzecz ludu, a nawet wystąpił otwarcie jako głowa reakcji.

W roku 1849 stanął na czele niemieckiej brygady w wojnie z Danią. Nie miał jednak nadzwyczajnych zdolności strategicznych, nie zdołał więc zdobyć sobie wa-

8 i pół milionów talarów tytułem odszkodowania. Książę usunął się więc teraz z areny życia politycznego i przebywał w swoich zamkach, trudniąc się gospodarstwem. Zaczisny ten żywot przerwała śmierć Wilhelma III. króla niderlandzkiego. Na mocy układu z roku 1783 został książę Adolf następcą Wilhelma w wielkim księstwie luksembur-

skiem, wskutek czego po raz drugi zasiadł na tronie. Było to w roku 1889. Książę Adolf rządził przez kilka lat, ale znużony życiem i kłopotami polityki postanowił wreszcie złożyć rządy w ręce swego syna Wilhelma, którego w roku 1902 ustanowił regentem.

W związku małżeńskie wstępował książę Adolf dwa razy. Pierwsza jego żona, wielka księżna Elżbieta Michajłówna, umarła w rok po zamążpójściu swem t.j., w roku 1845. W sześć lat później ożenił się książę Adolf z księżną Adelajdą Anhalt i miał z nią dwóch synów i dwie córki, z których żyje obecnie jeno syn Wilhelm, który teraz wstąpił na tron luksemburski, oraz córka Hilda.

Nowy wielki książę luksemburski, Wilhelm, ożenił się, w roku 1893 z infantką Maryą Portugalską, która go obdarzyła sześcioma córkami.

* * *

W uzupełnieniu artykułu zamieszczamy obok portrety zmarłego księcia Adolfa, oraz jego następcy księcia Wilhelma wraz z żoną.

Warszawa po ogłoszeniu manifestu konstytucyjnego: Olbrzymia demonstracja patriotyczna w dniu 5 listopada, przed pomnikiem Mickiewicza.